

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Projekt : doskonalenie zarządzania usługami publicznymi
i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Grupa Wymiany Doświadczeń (GWD) –

- efektywność energetyczna miast

Sprawozdanie -Warsztaty nr 4

Częstochowa 4-5 czerwca 2012 r.

1. Miejsce spotkania:

- Urząd Miasta w Częstochowie
- Elektrociepłownia Fortum w Częstochowie

2. Uczestnicy spotkania :

Przedstawiciele miast :

- Poznań
- Słupsk
- Częstochowa
- Ełk
- Murowana Goślina

3. Temat i cele spotkania :

Realizacja zadań efektywności energetycznej wynikających z przyjętych i projektowanych uchwał prawa lokalnego, ustaw i politycznych zobowiązań kraju

- Analiza stanu prawnego w gminach na moment analizy tematu.
- Weryfikacja przykładów realizacji zapisów w aktach prawa lokalnego w poszczególnych miastach.
- Sprecyzowanie roli miast w realizacji pakietu klimatyczno - energetycznego.
- Określenie kategorii wskaźników e.e. ukierunkowanych na obsługę mieszkańców i sprecyzowanie założeń tej obsługi

4. Program seminarium, spotkanie nr 4

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

4 czerwca 2012 roku – poniedziałek

1. 15.00 – 15.30 Przywitanie uczestników przez gospodarzy miasta. Prezentacja miasta. „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej miasta Częstochowy”
2. 15.30 – 16.00 Przedstawienie założeń programu warsztatów i wprowadzenie do tematu Obowiązki samorządów lokalnych w zakresie gospodarki energetycznej i zarządzania energią wynikające z ustawy „Prawo energetyczne” i ustawy o efektywności energetycznej.”
Zbigniew Michniowski – koordynator GWD
3. 16.00 – 17.30 Wystąpienie zaproszonego gościa:
Rola Gmin w realizacji polityki klimatyczno –energetycznej kraju w kontekście ustaw dot. : prawa energetycznego, OZE i efektywności energetycznej
Andrzej Czerwiński – poseł na Sejm RP, wiceprzewodniczący Komisji Gospodarki oraz przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Energetyki
4. 17.45 – 18.15 Dyskusja
5. 18.15 - 19.30 Krajowe i europejskie projekty efektywności energetycznej Gmin
- prezentacja Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cités”

5 czerwca 2012 roku (wtorek)

6. 9.00 – 10.30 Wizyta w terenie – zapoznanie z lokalnymi instalacjami OZE na terenie Częstochowy (Elektrociepłownia CHP Częstochowa)
7. 10.30 – 12.30 - c.d. spotkania (sala konferencyjna Urzędu Miasta Częstochowy)
Prezentacja wybranych projektów miejskich związanych z decyzjami administracyjnymi - wizyt lub mpzp ukierunkowanymi na efektywność energetyczną , ochronę środowiska i klimatu –
prawa miejscowego –
prezentacje przedstawicieli miast
8. 12.45 – 13.45 Decyzje administracyjne a wskaźniki SAS w obszarze efektywności energetycznej
Podsumowanie spotkania: Małgorzata Ornoch-Tabędzka,
Zbigniew Michniowski

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Omówienie programu

Ad. 1 Prezentacja miasta Częstochowa

Uczestników spotkania przywitał w imieniu Prezydenta Miasta zastępca prezydenta Mirosław Soborak. Przedstawił aktualną społeczno-gospodarczą sytuację miasta i i programy inwestycyjne na najbliższy okres. Następnie zaprezentowano projekt zarządzania energią /Zał nr 1/

Ad.2

Obowiązki samorządów lokalnych w zakresie gospodarki energetycznej i zarządzania energią wynikające z ustawy Prawo energetyczne i ustawy o efektywności energetycznej."

W ramach prezentacji przypomniane zostały podstawowe zapisy związane z efektywnością energetyczną a ujęte w podstawowych dokumentach jak „Plany energetyczne gmin...” W tym zakresie ponieważ zapisy w różnych gminach mogą się różnić omówiono najważniejsze. Jednym z podstawowych zadań gmin jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii i utrzymanie akceptowalnych cen energii co ma wpływ na poziom życia mieszkańców. Istotnym elementem zarządzania energią w gminach posiadających system ciepłowniczy sieciowy jest przyciągnięcie do przyłączenia jak największej liczby odbiorców co ma wpływ na obniżenie kosztów jednostkowych przesyłu i optymalizację pracy systemu. / Zał.2. /

Ad. 3 Wystąpienie posła Andrzeja Czerwińskiego:

W wystąpieniu Pan Poseł Czerwiński zwrócił uwagę na kilka głównych zagadnień, a w tym m.in. na to, że nowe prawo energetyczne, które będzie opracowane w br. z istotnych spraw przypisuje gminie prawo określenia gdzie powinna być lokalizacja elektrowni wiatrowych. Zresztą zakłada się, że lokalna dyspozycja potencjału OZE powinna być określona przez samorząd czy np. inwestować w gaz łupkowy na danym terenie itp.

Te sprawy będzie nadzorowała jst.

Pan Poseł przyznał, że ustawa o OZE nie była dobrze przygotowana, było za mało czasu na dyskusje i dlatego ponad 1000 poprawek do projektu zostało sformułowane w terminie późniejszym i większość została przygotowana do wprowadzenia. Zakłada się, że Konwent Marszałków może być partnerem w dyskusji i przyjmowaniu ustawy. Sprawa OZE generuje same paradoksy: wnioskowany potencjał to 70 tys. MW a potrzeby realne są na 30 tys. MW. Nasz system wchłonie 7 tys. energii elektrycznej z wiatru z lądu i ok 3 tys. offshore, czyli potencjał jest oceniany na ok. 10 tys, MW

Tylko tyle nasz system przejmie ze źródeł uważanych jako niestabilne bo i przesłać się więcej nie da.

Energetyka wiatrowa wymaga w systemie ok. 80 % kotłów "pod parą" czyli np kotłów konwencjonalnych a zwłaszcza gazowych jako bardziej elastycznych + elektrownie szczytowo pompowe

Zakładając, że 6 tys. MW mogą w przyszłości zapewnić elektrownie jądrowe,

to energia rozproszona w każdej gminie ze źródłem o potencjale 1 MW zrównoważy 1,5 elektrowni jądrowej. W ustawie zakłada się, że będzie oficjalnie wprowadzone pojęcie prosumenta.

NFOŚiGW będzie wspierało prosumenta a ponadto zakłada się czas 15 min na zakontraktowanie przez każdego odbiorcę zamówienie na najtańszą energię

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Zakłada się kilka projektów pilotażowych ale w sektorze publicznym.

System może w ramach smart współpracować międzynarodowo, gdyż np. w Niemczech jest chwilami ujemna cena energii.

Prawo gazowe też będzie zmieniane

Ustawa o efektywności do końca czerwca zostanie uzupełniona o rozporządzenia w sprawie białych certyfikatów. Przewiduje się, że 200 TWh jest do zaoszczędzenia.

140 TWh powinna dostarczyć elektrownia jądrowa.

Ponadto pan poseł wspomniał o koncepcji narodowego planu korytarzy przesyłowych i o tym, że w br. powinna zostać sfinalizowana ustawa o "smart grid" a także, że upodmiotowieni zostaną odbiorcy energii i np. statystyczny "Kowalski" może być dostawcą energii.

Formułując zaproszenie do współdziałania, pan poseł stwierdził, że za plecami nic dobrego się nie załatwi. Źródło finansowania przedsięwzięć to np. 340 mln z NFOŚiGW czyli system może się finansować.

System musi być stabilny i jest to interes producentów i odbiorców.

Poprzez giełdę można błyskawicznie włączać odbiorniki mocy np. samochody elektryczne, także istotnym czynnikiem stabilizacji systemu może być wymiana akumulatorów ładowanych w optymalnym tanim czasie

Zakłada się w najbliższym czasie wymianę liczników na inteligentne w Małopolsce

Po wystąpieniu pana posła miała miejsce długotrwała dyskusja, w czasie której poruszano sprawy z poszczególnych miast jako przykłady działań samorządów i problemów, z którymi się spotyka zarządzanie energią w gminach w aspekcie efektywności energetycznej

Ad. 5. Krajowe i europejskie projekty efektywności energetycznej Gmin - prezentacja Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cités”

Przedstawiono prowadzone przez Stowarzyszenie na rzecz gmin projekty wspierające sygnatariuszy Porozumienia Burmistrzów, a tym m.in.:

GREEN TWINNING, MERSHARTILITY, RENERGY, Ogród nad głową /projekt w ramach funduszy szwajcarskich/ a także bieżące konferencje, warsztaty i konsultacje stowarzyszenia jako „struktury wspierające” Porozumienie Burmistrzów. / Zał. 3. /

Ad. 6

W ramach wizytacji obiektów o szczególnej ważności ze względu na obsługę miasta i wysokim poziomie technicznym, zwiedziliśmy lokalną, niedawno oddaną do użytku elektrociepłownię.

Elektrociepłownia Fortum w Częstochowie to najnowocześniejszy obiekt tego typu w Polsce. Jej największym atutem jest wysokosprawny / pow. 91% / kocioł fluidalny ze złożem cyrkulacyjnym przystosowany do współspalania biomasy. Zakład jest głównym źródłem ciepła dla całego miasta.

Głównym paliwem jest węgiel kamienny z udziałem min. 25% biomasy w postaci zrębków drewnianych i wierzby energetycznej

Moc cieplna zakładu: 120 MWt

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Moc elektryczna : 64 MWe

Roczna sprzedaż ciepła: 550 GWh

Sprzedaż prądu rocznie : 450 GWh

Zakład zatrudnia 44 pracowników

W trakcie zwiedzania zakładu grupa została zapoznana z parametrami technicznymi oraz organizacją pracy w elektrociepłowni.

Ad. 7.

Prezentacja wybranych projektów miejskich związanych decyzjami administracyjnymi prawa miejscowego w zisz lub mpzp ukierunkowanymi na efektywność energetyczną, ochronę środowiska i klimatu – prezentacje przedstawicieli miast /zał. 4.5.6.7/

Istotne dla e.e. fragmenty mpzp wybranych prezentacji:

Murowana Goślina: mpzp Głęboć

§ 5.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się:

1) nakaz stosowania przy pozyskiwaniu ciepła dla celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych z zastosowaniem urządzeń o dużym stopniu redukcji emisji spalin, z preferencją wprowadzania źródeł energii odnawialnej;

§ 12.

4. W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się:

1) zakaz stosowania węgla i koksu;

2) dopuszcza się stosowanie gazu, energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł

Murowana Goślina: mpzp Przebędowo

§ 15.

Ustala się podłączenie budynków i obiektów do istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zachowaniem następujących ustaleń, w tym:

7) w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się stosowanie paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisji substancji do powietrza oraz urządzeń do ich spalania charakteryzujących się wysokim stopniem sprawności; dopuszcza się wykorzystanie niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł energii;

Częstochowa:

Przykładowy zapis w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Wyczerpy-Aniołów w rejonie Alei Wojska Polskiego (IKEA):

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą ustala się stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń oraz w szczególności zasady wykorzystania najlepszych dostępnych technik, w rozumieniu ustawy z dnia

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (jt. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), z dopuszczeniem stosowania energii ze źródeł odnawialnych do celów grzewczych.

*Przykładowy zapis w warunkach zabudowy terenu:
zaopatrzenie w energię ciepłą – kotłownia indywidualna,
z zastosowaniem niskoemisyjnych urządzeń grzewczych*

Częstochowa: osiedle Dźbów

Efektywne ograniczenie niskiej emisji możliwe było poprzez skoordynowane działania obejmujące:

- wymianę niskosprawnych i nieekologicznych węglowych źródeł ciepła na nowoczesne kotły gazowe dwufunkcyjne z zamkniętą komorą spalania w każdym mieszkaniu,
- kompleksowe prace termorenowacyjne (wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie ścian, ocieplenie stropodachów, montaż instalacji wewnętrznej c.o. na potrzeby etażowego ogrzewania gazowego, przebudowa kominów).

Wariant ogrzewania etażowego został wybrany w oparciu o koncepcję ekonomiczno-technicznej modernizacji systemu grzewczego osiedla z uwagi na największą konkurencyjność kosztową.

Poznań:

W zakresie działań e.e. przykłady nieco innego podejścia do społecznie akceptowalnych działań prezentuje Poznań

Ograniczanie niskiej emisji-

Na podstawie planów zagospodarowania przestrzennego Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania wydaje warunki zabudowy oraz pozwolenia na budowę.

W decyzjach tych zawarte są ustalenia z planów ograniczające stosowanie paliw stałych, z wyjątkiem biomasy, do celów grzewczych w nowych budynkach.

Ogranicza to w sposób istotny zanieczyszczenie powietrza na terenie Miasta, a tym samym wpływa na ochronę środowiska.

Likwidacja niskiej emisji:

„Trzymaj ciepło” to projekt polegający na przeprowadzaniu bezpłatnych badań termowizyjnych domów jednorodzinnych na terenie Miasta.

Projekt "Trzymaj ciepło" jest elementem kampanii informacyjnej na rzecz oszczędzania energii cieplnej w gospodarstwach domowych. Jego celem było zwrócenie uwagi na powstające straty ciepła w budynkach, które niepotrzebnie obciążają środowisko, a za które płacą ich mieszkańcy.

W wyniku projektu ogranicza się zużycie energii cieplnej bez obniżenia komfortu mieszkania z korzyścią dla naszego portfela i dla środowiska (likwidacja niskiej emisji).

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Szpital miejski:

Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe propaguje działania nastawione na efektywność energetyczną i korzystanie z odnawialnych źródeł energii (przedsięwzięcia racjonalizujące).

Szpital Miejski należy do grupy zakupowej energii elektrycznej.

Projekty zrealizowane w 2011 r.

- termomodernizacja

- solary (powierzchnia ok.1000m² do przygotowania c.w.u.)

-regulatory oświetlenia (oszczędności ok.20% zużycia energii elektrycznej w obwodach oświetleniowych ciągów komunikacyjnych).

Planowana wymiana oświetlenia zewnętrznego na LED-owe.

Podane przykłady działań na płaszczyźnie legislacyjnej w gminach prezentują tendencję uporządkowania spraw związanych z efektywnością energetyczną, określając zaraz na wstępie obszary kryterialne. Pozwala to na jasne precyzowanie a przede wszystkim jednoznaczne, wniosków do Urzędów Gminnych ws budownictwa i tym samym ogranicza stopień pomyłek i uchybień, które skutkują odwołaniami do SKO, wojewody lub wręcz rozpoczyna spory sądowe.

Tym samym jest to ograniczanie sporów na linii obywatel-urząd i znacznie skraca proces decyzyjny w obszarach budownictwa i zaopatrzenia w energię.

Ad.8.

W kontekście omawianych spraw zależności aktów prawa miejscowego, pokrycia terenów gminy planami zagospodarowania przestrzennego/ lub ich braku /, stopniu aktualności „studium uwarunkowań ...” niezwykle istotnym jest proces administracyjnego wydawania decyzji związanych z uwarunkowaniami środowiskowymi i planami inwestorów. Europejskie i krajowe programy polityczne dotyczące ochrony atmosfery i ograniczenia emisji dwutlenku węgla, wymuszają ukierunkowanie polityki gminnej w tym zakresie i dosyć dynamiczny proces zmian w kolejnych mpzp uściślający sprawę zaopatrzenia w energię z tendencją do wymuszania efektywności energetycznej.

Tym samym konieczne jest analizowanie decyzji w nieco szerszym kontekście z uwzględnieniem zależności poprawy warunków życia, co daje wdrażanie programów efektywności energetycznej /choćby w kontekście stanu środowiska naturalnego / z jakością obsługi mieszkańców w zakresie wydawania chociażby wzięt i pozwoleń na budowę.

Obserwacja zmian w dłuższym kontekście czasu pozwoli na określenie tych zależności i ukierunkowanie działań na wyższy poziom usług gminy.

Tabela wskaźników „środowiskowych” w załączeniu.

Zbigniew Michniowski- moderator cyklu

Czerwiec, 2012 r.

